

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
FARG'ONA DAVLAT UNIVERSITETI

**FarDU.
ILMIY
XABARLAR**

1995-yildan nashr etiladi
Yilda 6 marta chiqadi

**2024/6--SON
ILOVA TO'PLAM**

**НАУЧНЫЙ
ВЕСТНИК.
ФерГУ**

Издаётся с 1995 года
Выходит 6 раз в год

Sh.T.Mavlonova	
Inklyuziv ta'lim o'quvchilariga ingliz tilini o'rgatishning pedagogik-psixologik, ijtimoiy xususiyatlari	214
Z.M.Xursanova	
Bo'lajak tarbiya fani o'qituvchilarining mantiqiy fikrlashini rivojlantirish mazmuni	219
A.B.Mirzayev	
Effective ways to use the task-based approach in foreign language courses	223
Sh.A.Pakirdinova	
Blended learning texnologiyasining nazariy asoslari va uning ta'lim jarayonida ahamiyati	226
Sh.A.Pakirdinova	
Comparative analysis of online and traditional classroom learning	231
M.M.Umaralieva	
Fostering autonomy and engagement in higher education: self-regulated learning with multimedia tools	235
Z.N.Usmonov	
Maktabgacha tarbiya muassasalaridagi bolalar jismoniy tarbiyasi	239
A.T.Akbarov	
Turli maktab yoshidagi o'quvchilar organizmining funksional holatini o'ziga xos xususiyatlari	246
U.K.Rahmonov	
Musiq madaniyat darslarini olib borishda ta'lim beruvchining o'rni	252
U.K.Rahmonov	
Musiq darslarida zamonaviy texnologiyalarni qo'llashda loyiha texnologiyasini ahamiyati	256
V.Abdurakhmanov	
"The challenges of teaching english to international students"	261
D.Y.Irmatov	
Tarbiyachining kasbiy nazari va kasbiy amaliy tayorgarligi mazmuni monitoringi va maktabgacha ta'lim yoshidagilar "Ontogonez"ga mansub bilimlar	265
Н.Соби́ров, О.А.Акбаров, Э.Ф.Гиздулин	
Инновационная педагогическая деятельность	269

IQTISODIYOT

M.O.Baltabayeva, K.N.Raximova, M.K.Axmadaliyeva	
Ayollarning iqtisodiy mustaqilligi oilaning yaxshi yashashiga qo'shgan hissasi	273
K.N.Raximova, M.O.Baltabayeva, M.K.Axmadaliyeva	
Yashil iqtisodiyot fanida yashil iqtisodiyotga o'tish dolzarbligi va konseptual asoslari	276

FALSAFA

N.M.Axmadiyev	
Ijtimoiy rivojlanish va yoshlarni dunyoqarashida manfaatlar to'qnashuvi	281
I.Toirov	
Milliy davlatchilik asoslarini mustaxkamlash va fuqarolik jamiyati barpo etishning falsafiy jihatlarini	284
I.A.Nurmatova	
Jamiyat ma'naviy muhitida oila institutining roli	289

SIYOSAT

B.P.Zokirov	
Jinoiy aktivlarni qaytarish bo'yicha universal va mintaqaviy xalqaro-huquqiy asoslari	293
S.M.Xoliqov	
Davlatning mudofaa qobiliyatining huquqiy asoslari	301
B.P.Zokirov	
Xorijiy ilg'or tajribalar jinoiy aktivlarni qaytarish mexanizmlarini rivojlantirishning muhim omil sifatida	304
S.M.Xoliqov	
Milliy xavfsizlikni ta'minlashda parlament quyi palatasi faoliyatidagi muammolar	314

UO'K: 371.315: 811.111

Inklyuziv ta'lim o'quvchilariga ingliz tilini o'rgatishning pedagogik-psixologik, ijtimoiy xususiyatlari**Педагогико-психологические и социальные особенности обучения английскому языку в инклюзивном образовании****Pedagogical-psychological and social characteristics of teaching english to students in inclusive education****Mavlonova Shaxzoda Turgunovna**

Farg'ona davlat universiteti, Aniq va tabiiy fanlar kafedrası, katta o'qituvchisi

Annotatsiya

Ushbu maqolada inklyuziv ta'lim sharoitida o'quvchilarga ingliz tilini o'rgatishning pedagogik-psixologik va ijtimoiy xususiyatlari tahlil qilinadi. Maxsus ehtiyojga ega o'quvchilar uchun moslashtirilgan metodikalar, individual yondashuvlar va kommunikativ usullarni qo'llashning ahamiyati yoritiladi. Shuningdek, ta'lim jarayonida psixologik qo'llab-quvvatlash va o'quvchilarning ijtimoiylashuviga ta'sir ko'rsatadigan omillar o'rganiladi. Maqola, inklyuziv ta'limning jamiyatni rivojlantirish va ta'limni demokratlashtirishdagi o'rnini ochib beradi.

Аннотация

В статье анализируются педагогико-психологические и социальные особенности обучения английскому языку учащихся в условиях инклюзивного образования. Рассматривается значение адаптированных методик, индивидуального подхода и коммуникативных методов для учеников с особыми образовательными потребностями. Также изучается роль психологической поддержки и факторов, влияющих на социализацию учащихся в образовательном процессе. Статья подчеркивает роль инклюзивного образования в развитии общества и демократизации образовательной системы.

Abstract

This article analyzes the pedagogical, psychological, and social characteristics of teaching English to students in inclusive education settings. It highlights the importance of adapted methodologies, individualized approaches, and communicative methods for students with special educational needs. The paper also explores the role of psychological support and factors influencing students' socialization in the learning process. The significance of inclusive education in promoting societal development and democratizing the educational system is emphasized.

Kalit so'zlar : inklyuziv ta'lim, ingliz tili, pedagogik-psixologik xususiyatlar, ijtimoiylashuv, maxsus ehtiyojga ega o'quvchilar.

Ключевые слова: инклюзивное образование, английский язык, педагогико-психологические особенности, социализация, учащиеся с особыми образовательными потребностями.

Key words: inclusive education, English language, pedagogical-psychological characteristics, socialization, students with special educational needs.

KIRISH

Ingliz tili global muloqotning muhim vositasi sifatida ta'lim jarayonida alohida ahamiyatga ega. Bugungi kunda inklyuziv ta'lim tizimi, ya'ni har bir o'quvchining ta'lim olish huquqini ta'minlash, jamiyatdagi barcha fuqarolarni ta'lim tizimiga qo'shish va ularning imkoniyatlarini oshirish maqsadida samarali ishlatilmoqda. Maxsus ehtiyojga ega bo'lgan o'quvchilarni inklyuziv ta'limga jalb qilishda ingliz tilini o'rgatish jarayoni ham o'ziga xos pedagogik-psixologik yondashuvlarni talab qiladi.

Ingliz tilini o'rgatishda o'quvchilarning individual xususiyatlarini hisobga olish, ular bilan ishlashda psixologik jihatlarni tushunish va ijtimoiy integratsiyaga erishish uchun moslashtirilgan metodikalar zarur. Maxsus ehtiyojga ega o'quvchilarni inklyuziv ta'lim sharoitida samarali ta'lim olishlarini ta'minlash uchun, o'qituvchilar pedagogik va psixologik yondashuvlarni uyg'unlashtirishlari kerak. Bu jarayon o'quvchilarning faolligini oshirish, ijtimoiylashuvini qo'llab-quvvatlash va ta'limda teng imkoniyatlarni yaratishga imkon beradi.

Shu nuqtai nazardan, ushbu maqola inklyuziv ta'lim sharoitida ingliz tilini o'rgatishning pedagogik-psixologik va ijtimoiy xususiyatlarini o'rganishga bag'ishlangan bo'lib, ta'lim jarayonida qo'llanilishi mumkin bo'lgan innovatsion yondashuvlar va metodikalarni yoritishga qaratilgan. Maqola, maxsus ehtiyojga ega o'quvchilarning ta'lim jarayonida teng imkoniyatlardan foydalanishlari va ijtimoiy integratsiyasini ta'minlashda ingliz tilining o'rni haqida muhim jihatlarni ko'rsatadi.

ADABIYOTLAR TAHLILI

Ingliz tilini inklyuziv ta'lim sharoitida o'rgatishning pedagogik-psixologik va ijtimoiy xususiyatlari bo'yicha adabiyotlar tahlili ko'plab ilmiy izlanishlar va amaliy tajribalarga asoslanadi. Bu soha bo'yicha o'tkazilgan tadqiqotlar inklyuziv ta'limni rivojlantirish, maxsus ehtiyojga ega o'quvchilarni o'qitishning innovatsion metodlari va pedagogik yondashuvlar, shuningdek, ularning ijtimoiylashuvi va psixologik qo'llab-quvvatlanishi bilan bog'liq muammolarni ko'rib chiqadi. Quyidagi asosiy manbalar inklyuziv ta'limning samaradorligini oshirishga qaratilgan metodik yondashuvlarni ko'rsatadi:

1. **UNESCO (2020)** tomonidan nashr etilgan *Inclusion and Education: All Means All* hisobotida inklyuziv ta'limni rivojlantirish va maxsus ehtiyojga ega o'quvchilarning ta'lim olish sharoitlarini yaxshilashga doir tavsiyalar keltirilgan. Hisobotda barcha o'quvchilarga teng imkoniyatlar yaratishning muhimligi ta'kidlanadi va inklyuziv yondashuvlarning samaradorligi bo'yicha bir qancha amaliy misollar keltirilgan.

2. **Ainscow (2015)** *Developing Inclusive Education Systems: Lessons for a Better Practice* asarida inklyuziv ta'lim tizimlarini yaratish bo'yicha tajriba va metodlarni tahlil qiladi. Ushbu tadqiqotda inklyuziv ta'limga doir muvaffaqiyatli tajribalar va ular o'quvchilarni ta'lim olish jarayonida qanday qo'llanilayotgani haqida ma'lumotlar berilgan. Ainscow, inklyuziv ta'lim tizimlarini yaratishda ijtimoiy integratsiya va pedagogik yondashuvlarning muhimligini ta'kidlaydi.

3. **Mitchell (2014)** *What Really Works in Special and Inclusive Education* kitobida maxsus ehtiyojga ega o'quvchilarga ingliz tilini o'rgatishda foydalaniladigan samarali metodlar va strategiyalar haqida so'z yuritiladi. U, o'quvchilarning individual ehtiyojlariga moslashtirilgan pedagogik yondashuvlarning ta'lim samaradorligini oshirishdagi o'rni o'rganadi.

4. **Tomlinson (2017)** *The Differentiated Classroom: Responding to the Needs of All Learners* asarida ta'lim jarayonida individual yondashuvlarning ahamiyati va uni inklyuziv ta'lim sharoitida qo'llash usullari ko'rib chiqiladi. Tomlinson, maxsus ehtiyojga ega o'quvchilarni o'qitishda ularning imkoniyatlarini hisobga olish va moslashtirilgan materiallar tayyorlash orqali ta'limni samarali tashkil etish mumkinligini ta'kidlaydi.

5. **Richards & Rodgers (2014)** *Approaches and Methods in Language Teaching* kitobida ingliz tilini o'rgatishdagi turli metodlar va ularning inklyuziv ta'lim sharoitida qanday qo'llanilishi haqida batafsil ma'lumot berilgan. Ular ingliz tili o'qitishda kommunikativ metodlar va interaktiv yondashuvlarni inklyuziv ta'limda foydalanishning samaradorligini ko'rsatadi.

6. **Vygotsky (1978)** *Mind in Society* asarida o'quvchilarning rivojlanishini ijtimoiy va madaniy kontekstda o'rganib, inklyuziv ta'lim sharoitida o'quvchilarning ijtimoiylashuvi va psixologik yondashuvlarning muhimligini ko'rsatadi. Vygotsky psixologik qo'llab-quvvatlash va o'quvchilarning o'z-o'zini anglash jarayonida muhim rol o'ynaydi.

7. **Brown (2015)** *Teaching by Principles* kitobida ingliz tilini o'qitishning pedagogik asoslari va maxsus ehtiyojga ega o'quvchilarni o'qitishda innovatsion pedagogik yondashuvlar haqida so'z yuritiladi. Brown o'qituvchiga individual ehtiyojlarga asoslangan yondashuvlarni qo'llash, shuningdek, o'quvchilarning ta'limga bo'lgan motivatsiyasini oshirish uchun turli metodlar tavsiya etadi.

8. **O'zbekiston Respublikasi Xalq Ta'limi Vazirligi (2022)** tomonidan nashr etilgan *Inklyuziv ta'limni rivojlantirish bo'yicha milliy strategiya* qo'llanmasida inklyuziv ta'limning yurtimizdagi hozirgi holati va uni takomillashtirish bo'yicha takliflar keltirilgan. Strategiya maxsus ehtiyojga ega o'quvchilarga ta'lim jarayonida teng imkoniyatlar yaratish, shuningdek, pedagogik yondashuvlarni o'zgartirish va innovatsion texnologiyalarni joriy qilishga doir muhim tavsiyalar beradi.

Tahlil qilingan adabiyotlar inklyuziv ta'limning samaradorligini oshirish uchun innovatsion metodlar va pedagogik yondashuvlarning zarurligini ko'rsatadi. Ushbu tadqiqotlar ingliz tilini

o'rgatishda maxsus ehtiyojga ega o'quvchilarning ta'lim jarayonida teng imkoniyatlarga ega bo'lishlari uchun samarali yondashuvlarni yaratishga imkon beradi.

METODOLOGIYA

Ushbu tadqiqotning metodologiyasi inklyuziv ta'lim sharoitida o'quvchilarga ingliz tilini o'rgatishning pedagogik-psixologik va ijtimoiy xususiyatlarini o'rganishga qaratilgan. Tadqiqotda quyidagi asosiy metodlar qo'llanilgan:

1. **Adabiyotlar tahlili:** Inklyuziv ta'lim va ingliz tilini o'qitish bo'yicha mavjud ilmiy va amaliy adabiyotlar tahlil qilindi. Bu usul tadqiqotning nazariy asoslarini shakllantirish va mavjud metodikalar, strategiyalar, hamda inklyuziv ta'lim jarayonida yuzaga keladigan muammolarni aniqlashga imkon berdi. Adabiyotlar tahlili metodik yondashuvlar va pedagogik amaliyotlarning samaradorligini o'rganishga yordam berdi.

2. **Empirik tadqiqot:** O'quvchilarning ingliz tilini o'rganish jarayonida qanday qiyinchiliklarga duch kelishi va maxsus ehtiyojlariga asoslangan yondashuvlarning ta'siri o'rganildi. Empirik tadqiqot usuli sifatida so'rovnoma, intervyular va o'quv jarayonidagi kuzatishlar qo'llanildi. Bu usul inklyuziv ta'lim sharoitida o'quvchilarning o'quv motivatsiyasi va ijtimoiylashuvi haqida ma'lumot to'plashga yordam berdi.

3. **Tajriba-sinov usuli:** Tadqiqotda ta'lim jarayonida maxsus ehtiyojga ega o'quvchilarni ingliz tilini o'rgatishda qo'llanadigan innovatsion pedagogik yondashuvlarning samaradorligini aniqlash maqsadida tajriba sinovlari o'tkazildi. Bu usul o'quvchilar bilan o'tkazilgan mashg'ulotlarda yangi metodlarni sinab ko'rish va ularning ta'lim samaradorligiga ta'sirini o'lchash imkonini berdi.

4. **Kachilik metodlari:** O'quvchilarni inklyuziv ta'limda ingliz tilini o'qitishda qo'llanadigan metodlarni taqqoslash va tahlil qilishda kachilik metodlari yordamida olingan natijalar umumlashtirildi. Bu metod, o'qituvchilar va o'quvchilar uchun eng samarali pedagogik yondashuvlarni tanlashda muhim rol o'ynadi.

5. **Ijtimoiy psixologik tahlil:** Tadqiqotda psixologik yondashuvlar, o'quvchilarning ijtimoiylashuv jarayoni va psixologik qo'llab-quvvatlashning ta'limga bo'lgan ta'siri o'rganildi. Psixologik yondashuvlarning samaradorligini tahlil qilishda, o'quvchilarning o'z-o'zini anglash darajasi va ijtimoiy integratsiyasi muhokama qilindi.

6. **Komparativ tahlil:** Turli ta'lim metodlarini taqqoslash orqali, inklyuziv ta'lim sharoitida ingliz tilini o'rgatishda eng samarali metodlarni aniqlashga qaratilgan komparativ tahlil o'tkazildi. Bu metod tadqiqotning amaliy qismini shakllantiradi va ta'lim jarayonini yaxshilash bo'yicha takliflar ishlab chiqishda yordam beradi.

NATIJA VA MUHOKAMA

Tadqiqotda olingan natijalar inklyuziv ta'lim sharoitida ingliz tilini o'rgatishning pedagogik-psixologik va ijtimoiy xususiyatlarini ko'rsatdi. Ushbu natijalar, maxsus ehtiyojga ega o'quvchilarning ta'lim jarayonida qanday qiyinchiliklarga duch kelishini va inklyuziv ta'lim tizimida qanday innovatsion metodlarning samarali ekanligini aniqlashga yordam berdi.

1. **O'quvchilarning individual ehtiyojlari asosida moslashtirilgan metodlar samaradorligi:** Tadqiqotda ishtirok etgan o'quvchilarning ta'lim jarayonida individual ehtiyojlariga asoslangan metodlar qo'llanilganda, ularning o'quv motivatsiyasi va muvaffaqiyat darajasi sezilarli darajada oshgani kuzatildi. Maxsus ehtiyojga ega o'quvchilar uchun o'qitishning individual yondashuvlari, o'quvchilarning o'z-o'zini anglashini va ijtimoiylashuvini qo'llab-quvvatlashga xizmat qiladi. Misol uchun, ingliz tili o'qitishda vizual va auditorial materiallarning qo'llanilishi o'quvchilarning tilni o'zlashtirishiga katta ta'sir ko'rsatdi. O'quvchilar o'z ehtiyojlariga moslashtirilgan materiallar bilan ishlashda o'zlarini qulayroq his qilishdi va o'qish va yozishda yanada muvaffaqiyatli bo'lishdi.

2. **Psixologik qo'llab-quvvatlashning ta'siri:** Psixologik yondashuvlar, o'quvchilarning o'ziga bo'lgan ishonchini oshirishda va o'quv jarayonidagi muvaffaqiyatsizliklarni engib o'tishda katta rol o'ynadi. O'quvchilarga individual psixologik qo'llab-quvvatlash, ularning o'zligini anglashiga va o'ziga bo'lgan ishonchini oshirishga yordam berdi. Psixologik yondashuvlarni inklyuziv ta'limda qo'llash, maxsus ehtiyojga ega o'quvchilarning jamiyatga integratsiyasini osonlashtirdi va ta'limga bo'lgan qiziqishlarini oshirdi.

3. **Ijtimoiy integratsiya va kommunikativ metodlarning roli:** Ingliz tilini o'rgatishda kommunikativ metodlarning qo'llanilishi o'quvchilarning ijtimoiylashuvi uchun muhim omil bo'ldi. O'quvchilarning guruhli ishlarda faol ishtiroki, o'zaro muloqot va hamkorlikni rivojlantirish orqali, ularning ijtimoiy integratsiyasi oshdi. Bu, ayniqsa, maxsus ehtiyojga ega o'quvchilar uchun o'ta

PEDAGOGIKA

muhim bo'lib, ularning jamiyatga qo'shilishi va teng huquqli fuqarolar sifatida faoliyat yuritishi uchun zarur sharoit yaratadi.

4. Innovatsion pedagogik texnologiyalarni qo'llashning samaradorligi: Innovatsion texnologiyalar, xususan, multimedia va interaktiv platformalarning qo'llanilishi o'quvchilarning ingliz tilini o'rganish jarayonini ancha yengillashtirdi. O'quvchilar uchun interaktiv dasturlar va mobil ilovalar yordamida til o'rganishni yanada qiziqarli va samarali qilish mumkinligi kuzatildi. Bunda, o'quvchilarning maxsus ehtiyojlari hisobga olingan holda turli xil texnologik vositalar yordamida individual ta'lim shakllari amalga oshirildi.

5. Inklyuziv ta'limda pedagogik yondashuvlar va metodlarni muvofiqlashtirish zarurligi: Tadqiqot davomida pedagogik va psixologik yondashuvlarning uyg'unlashtirilishi, inklyuziv ta'lim sharoitida samarali natijalarga erishishda muhim ahamiyatga ega ekanligi aniqlandi. O'qituvchilarning individual ehtiyojlarga asoslangan metodikalarni va psixologik yondashuvlarni qo'llashlari, ta'lim samaradorligini oshirishga yordam beradi. Shuningdek, o'qituvchilarni inklyuziv ta'lim sharoitida ishlashga tayyorlash, ularga moslashtirilgan treninglar tashkil etish zarurati mavjud.

Muhokama

Tadqiqot natijalariga ko'ra, inklyuziv ta'lim sharoitida ingliz tilini o'rgatish samaradorligini oshirish uchun bir qator yondashuvlar zarur. Maxsus ehtiyojga ega o'quvchilarga individual yondashuvlar, psixologik qo'llab-quvvatlash, innovatsion texnologiyalar va kommunikativ metodlarni qo'llash ta'lim jarayonini muvaffaqiyatli qilishda muhim rol o'ynaydi. Bularning barchasi o'quvchilarning ijtimoiylashuvini, o'ziga bo'lgan ishonchlarini va ta'limga bo'lgan qiziqishlarini oshirishga yordam beradi.

Tadqiqotda olingan natijalar, inklyuziv ta'limning jamiyatda teng huquqlilik va barcha fuqarolarning ta'lim olish huquqini ta'minlashdagi o'rini ta'kidlaydi. Shu bilan birga, maxsus ehtiyojga ega o'quvchilarning jamiyatga integratsiyasi uchun qo'llaniladigan pedagogik va psixologik metodlarning yanada takomillashtirilishi zarurligi hamda o'qituvchilarni inklyuziv ta'limga tayyorlash bo'yicha takliflar ishlab chiqilishini talab etadi.

XULOSA

Ushbu tadqiqot inklyuziv ta'lim sharoitida o'quvchilarga ingliz tilini o'rgatishning pedagogik-psixologik va ijtimoiy xususiyatlarini o'rganishga qaratilgan. Tadqiqot davomida olingan natijalar, maxsus ehtiyojga ega o'quvchilarning ta'lim olishida samarali pedagogik yondashuvlar va metodikalar muhim ahamiyatga ega ekanligini ko'rsatdi.

Birinchidan, o'quvchilarning individual ehtiyojlariga moslashtirilgan metodlar va innovatsion pedagogik texnologiyalarni qo'llash, ularning ingliz tilini o'rganish jarayonini ancha samarali va qiziqarli qilmoqda. Shuningdek, psixologik qo'llab-quvvatlashning ta'limga bo'lgan ta'siri, o'quvchilarning o'ziga bo'lgan ishonchini oshirish va ijtimoiylashuvi jarayonida muhim rol o'ynaydi.

Ikkinchidan, inklyuziv ta'limda kommunikativ metodlarning qo'llanilishi, o'quvchilarning ijtimoiylashuvi va jamiyatga integratsiyasini qo'llab-quvvatlaydi. Guruhli ishlarda va o'zaro muloqotda faol ishtirok etish, o'quvchilarning o'zaro tushunishini va hamkorlik ko'nikmalarini rivojlantiradi.

Uchinchidan, inklyuziv ta'limda pedagogik va psixologik yondashuvlarning muvofiqlashtirilishi, o'quvchilarning ehtiyojlarini yanada yaxshiroq qondirishga imkon yaratadi. Ta'lim jarayonini muvaffaqiyatli tashkil etish uchun o'qituvchilarni inklyuziv ta'limga tayyorlash va ularni metodik jihatdan qo'llab-quvvatlash zarur.

Shu bilan birga, tadqiqotda olingan natijalar, inklyuziv ta'limning jamiyatda teng imkoniyatlar yaratish va har bir o'quvchining o'z potensialini to'liq amalga oshirishi uchun zarur bo'lgan sharoitlarni ta'minlashdagi ahamiyatini yana bir bor ta'kidlaydi. Maxsus ehtiyojga ega o'quvchilarni ingliz tilini o'rganishga jalb qilish, ularning ta'limga bo'lgan qiziqishini oshiradi va jamiyatda ijtimoiy integratsiya jarayonlarini osonlashtiradi.

Shunday qilib, inklyuziv ta'lim sharoitida ingliz tilini o'rgatish, nafaqat til o'rganish jarayonini muvaffaqiyatli amalga oshirish, balki o'quvchilarning ijtimoiy, psixologik va pedagogik ehtiyojlarini inobatga olish orqali ularning jamiyatga moslashishlarini qo'llab-quvvatlashning samarali vositasi sifatida xizmat qiladi.

ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Shaykhutdinov, S. (2020). *Inklyuziv ta'lim: nazariy asoslar va amaliy yondashuvlar*. Toshkent: O'zbekiston davlat pedagogika universiteti nashriyoti.
2. Gulomova, L. (2019). *Pedagogik psixologiya: nazariy va amaliy masalalar*. Toshkent: O'zbekiston milliy universiteti nashriyoti.
3. Zafarov, N. (2021). *Innovatsion texnologiyalar va inklyuziv ta'limda samarali pedagogik metodlar*. Samarqand: Samarqand davlat universiteti nashriyoti.
4. Kadirova, M. (2018). *Maxsus ehtiyojga ega o'quvchilarni ta'limda qo'llashda zamonaviy metodlar*. Buxoro: Buxoro davlat universiteti nashriyoti.
5. Jalilova, A. (2020). *Ingliz tili o'qitishda interaktiv metodlar va ularning samaradorligi*. Tashkent: O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti nashriyoti.
6. Sirojiddinov, R. (2017). *Psixologik qo'llab-quvvatlash va inklyuziv ta'lim*. Tashkent: Akademnashr.
7. Muradov, D. (2019). *Ingliz tilini o'qitishda pedagogik texnologiyalarni qo'llash*. Toshkent: Toshkent davlat pedagogika universiteti nashriyoti.
8. Akramov, F. (2021). *O'quvchilarning ijtimoiylashuvi va inklyuziv ta'lim: muammolar va yechimlar*. Toshkent: "Ijtimoiy o'qituvchilar" nashriyoti.
9. Salimov, J. (2020). *Pedagogik psixologiya va inklyuziv ta'limdagi o'rni*. Tashkent: O'zbekiston psixologiya instituti nashriyoti.
10. Rizayeva, T. (2018). *Kompyuter texnologiyalari va innovatsion o'qitish metodlari: inklyuziv ta'limda qo'llash*. Andijon: Andijon davlat universiteti nashriyoti.